

Eitt lítið ummæli av Syrgimarchi í a-moll av J.S.

Í fjarandi duni av ódnun, sum floygt hava vrakrestirnar av sníðhúsum um stóran part av landinum, úttan at vit hava tikið av tilbóði Vigdisar forseta um hjálp, sita fólk í stóðugum ótta og biða eftir teirri næstu.

Og í hesum kúrta millumbili hoyrdist hvølt gellandi millum hamrarnar — ikki stormdun, sum væntast kundi — úttan reystmæltir tjóðveldismenn boðandi frá, at nú hava teir bjargað føroyingum undan hjálandaveldi Javnaðarsins.

Í hesum minningargøgum jólafundsins hava teir nú endiliga sett kúganina til veggja, og fingið skipað sjálfstýrissamgongu, sum fer at bera okkum alt tað frælsi, Tjóðveldisflokkurin í 40 ár hevur stríðst fyrri. Hesin flokkur, sum í skjóðri sinum ber merki teirra kúgaðu um allan heim. Sum fyrst av øllum vil frælsi teirra ófrælsu. Tað verðið seg í Føroyum, Grønlandi, Samalandi ella í Suðurafrika.

Í blaði teirra vellir fram eitt ljómandi kór av livrisarum, sum eins og ikki heilt burturfjaraðu tónar Handels, frá stutt síðan farnu jólahátíðini, við hvøllum helleluja lova flokkinum og leiðslu hansara fyrri, at hann nú endiliga fekk sett Javnaðar-

flokkin haðar, hesin hoyrir til. (Vit kunnu vissa tey um, at saman við Tjóðveldisflokkinum í hit Fólakflokksins troysta vit okkum ikki).

Fremsti leiðari kórsins er lærarin, hvers tunga skylda er, at á herðum hans skal hovdingadømi lögtingsins hvila. Hesin leiðari, sum so hevur vundið seg sjálfan upp í eitt fortissimo, at bert fáir av sangarum kórsins longu klára at fylgja við.

A 400 ára deyðadegi tjóðskaparliga reystmennsins Magnus Heinasonar, verður hesin mæti maestro innsettur alment í starv sitt. Tíðaravmarkað í 4 ár. Og so varð steðgur eina løtu. Korið fór undir venjingar til stórvingna konsert, sum verða skuldi skjótast, og í seinasta lagi 5. februar.

Eftir slakan manaða venjing, boðar so leiðarin frá, at nú skal konsert haldast í Tinghúsinum. Ikki við berum Tjóðveldiskóri, men blandaðum. Høvuðsverkið er nýgjørt — avskrivað — verk, framaft av 17-raddaðum kóri við solisti. Og hann er falskur. Men undir kunningini av verkinum, kemur so komponisturin upp og greiðir frá, at hann ikki hevur skrivað verkið heilt einsamallur. Hann hevur nevniliga havt tað í danska uttanríkisráðnum

til útsetingar. Og tá danska hjálandaveldið hevði rættað onkran disharmoni, varð tað so sent sjálfstýrisskorinur aftur til framförslu.

Og hin Mikli Nielsen byrjaði fyrstuframförsluuna so ramliga, at Risin og Kellingin undraðust, og huldukonan í Tormansgjøgvi læt upp allar gluggar, til tess betur at hoyra hesa reystu sjálfstýrshetju, sum nú vildi bera so í bandi, at myrku kreftir afturhaldsins og teirra odnu, skuldu rekast út úr Namibia.

Sum leið út í hendan syrgimarch í moll kendist, at kanska ikki alt var so frælst kortini. Og fyrri at fjala hetta, varð innsett eitt brølandi crescendo, sum heilt skuldi fáa undirspæl ljómlið andstöðunnar at kóða.

Eftir sat áhoyrarin í hesi djúpu kvirru, eftir at stjórnarstávur leiðarans seinastu ferð varð strikaður, og biðaði eftir lögvaðrestum, sum ikki komu. Og hóast Tjóðveldiskórið endaði sum partur av tí, tey áðrenn valið skirdu afturhaldsflokkar og samband, sita vit við eini fjarandi, hátíðarlígar kenslu av, at í hjørtum okkara — sum stýrd verða av danska uttanríkisráðharranum — sanniliga býr frælsi.

Edvard í Skorðini Joensen

takan hansara, ið byggir á fullkomna og nátturliga andstygð fyrri tí ið vanligar er andstygð fyrri vanligar menniskju — andstygð mótvægis nazismu, facismu, racismu og 5. kolonnu virksemin — ið einhvør rættisráðgjafi, við politiskari ábyrgd eigur at verja seg imóti — berjast imóti — og vísa frá sær á dyggan hátt.

Tað er óhoyrd freksnaring, tá Dimmalætting skrivir: „nær han truer Færøerne med boykott for ikke at adlyde Danmark (med Grønland) i straffesanktioner mod S-Afrika ...“ citat slut.

I framhaldi av hesum citati verður skrivað: „det må anses for beklageligt at Grønlands øverste politiske leder truer Færøerne med at udvide sit lands sanktioner mod Syd-Afrika, til at omfatte også Færøerne, hvis man her på øerne ikke blindt synes at følge parolen om handelskrig mod det, ihverfald endnu Syd-Africansk styrede Namibia.“

Demagogiskar vendingar og grov snaring — tvørturimóti — tað má haldast vera skilgjøtt, at ovasta, politiska leiðsla Grønlands vil tryggja sær, at tað Føroyar, ið teir móguliga skulu samvinna við, hevur gjørt upp sína

tvístæðu, soleiðis at tað fæst vissa fyrri at ávis grundleggjandi demokratisk viðurskipti av principellum slagi, sum t.d. mannarættindi, eru í lagi, áðrenn Grønland tekur stig til nakra samvinnu, ið ikki ber í sær móguleikan fyrri at vakna upp við kaldan dreym, ið tað má haldast at fara at verða, um hesir samstarvspartnarnar vísa seg at vera bløðugir facistiskir racistar, eitt harrafólk, ið hevur eittans málið: at krøysta sum mest burtúr Grønlandi og tí grønlenska folkinum.

Málbrúkið í oddagrein Dimmalættings er í stóran mun undirbrotligt og landsskaðligt. Dimmalætting skrivur um retfærdighæd.

citat: „uden tvivl ville Grønland næppe have anset det for retfærdigt hvis f. eks. S-Afrika lein ikki gøðkend stjern af en eller anden grund fik mobiliseret den øvrige verden til at boykotte Grønland for ikke at indrette sin politik efter forhold som — bortset fra Apartheid — hører til dagens orden der. Eller ville JM finde en sådan sanktion rimelig?“

Eitt er barnadømi, men er her ikki eisini talan um byttleika. Tað er nettupp orsakað av apartheid, at J.M. finnur sanktionina

rimuliga. Og tá tað víðari verður sagt, at vit eiga at bakka yvirfyri grønlenskum krøvum, ikki sum ein „elskværdig gestus overfor Grønlands hjemmestyre, men derimod af hensyn alene til egne, nære erhvervsinteresser. Enhver står sig selv nærmest“, tá er eftir okkara meti málið fyrri landsskaðilgari skrivning fult.

Fyri nøkrum árum síðani var „høvedlandet Danmark“ hersett av nazistum. Um tá hesin „øje for øje og tand for tand“ politikkur Dimmalættingar, hevði verið praktiseraður yvirfyri „høvedlandet Danmark“, hvar hevði so okkara Danmark verið í dag, fyrri ikki at spyrja um hvør lagin var hjá teimum, ið gjørd seg sameksar í nazismu við at samvinna við taverandi herseingarvaldið í Danmark. Vóru hesir ikki skotnir?

Tað skal vera okkara inniliga vón, at grønlendingar og tann ovasta, politiska leiðslan í Grønlandi ikki vil taka hesa ólúkkku landsskaðilgu, prorasistisku harrafólkarædd fyrri annað enn tað, ið vit halda at hon er: „En røst fra graven.“

S.

Sangskeið í Vágum

Komandi vikuskifti skipar Vágakórið fyrri sangskeiði á Giljanesi. Tað er danin Michael Jungfalk, sum kemur higar at undirvísa við fjølbroyttum tilfari.

Michael Jungfalk er 35 ára gamal, er útbúgvinn á Det Kongelige Danske Musikkonservatorium og hevur virkað í danska kórlivinum í nógv ár.

Í sjeið stjórnar hann kóri saman við Einar Kampp og hevur í fleiri ár verið skeið og raddarinstruktørur í dansku kórarsluni. Hann leggur til rættis, er tónaskald, seminarilærari í tónleiki

og leikstjóri við eftirútbúgvingarskeiði fyrri tónleikælærarar, tónleikarar, fólkskúlaælærarar og kórleiðarar. Eisini er hann nevndarlimur í Danske Folkekor og limur í tónleikanevndunum hjá bæði Danske Amatørkor og Roskilde Amt.

Seinasta summar var Michael Jungfalk í Føroyum við kóri sinum Paradox, sum var gestur hjá Vágakórinum.

Skeiðið í Vágum byrjar friggjakvöldið klokkan 19 og heldur fram leygardagin og sunnudagin. Átlanin er at enda skeiðið við eini konsert á Giljanesi.

FERÐSLUTRYGD

er rætt dekktrýst

ff

Føroya Bjór

Tórshavn tlf. 13434
Lerivik tlf. 43038
Klækkvik tlf. 55454
Skálavík tlf. 61231
Tvøroyri tlf. 71025

SÍÐAN 1888

Senilitetur ella barndømi

Ikki eru vit førir fyrri at skilja, hvi Dimmalætting tvíheldur um danskan kancellistil — tað er móguligt at tað heldur sermerkta danska, ið nýtt verður í nærsagt øllum oddagreinum í Dimmalætting, heilt einfalt, í høvundans hugaheimi er einasta málið, ið er nýttuligt at nótka tann málsetning, oddagreinskriverin til einhvørja tíð hevur.

Úttan at høvundurin annars hevur hetta sum sitt beivsta siki — so slepst ikki undan, at ein typisk oddagrein minnir ikki serti um „en røst fra graven“, og er ætlað til at minna okkum deyðiliga á, at vit øll skulu í grøvina, fyrri har at bliva til turt dust!

Tað kann eisini vera, at gamalt, partvist heimgjørt danskt kancellimál

er eitt sera effektivt indoktrinerings- og snaringsambóð.

Tað er nasadjartv og demagogiskt, tað er villileiðandi og tað er vond skrivning, hetta at enda eina oddagrein soleiðis: „den almindelige færøske opfattelse er ...“ og so síðani at prenta privatu sjónarmið høvundans — á tann hátt knæsett sum okkara „færøsk opfattelse i al almindelighed“!

Oddagreinin í Dimmalætting týsdagin 14. febr. 1989, er grovt álop á ovasta, politiska leiðara Grønlands, Jonathan Motzfeldt. Álopið er størkskaðligt, tað er vont (ónt), insinuerandi og tilleggur J.M. heilt aðrar motiveringar enn tær, ið vit vita eru hansara og sum, meira sannlikt, svára til „den almindelige færøske op-

fattelse“.

Við størri rætti enn Dimmalætting trúgva vit at tað er tann almindiliga føroyska fatanin at motiveringar J.M. byggja á størstu virðing fyrri mannarættindunum, fyrri tí einstøku menniskjuni og við trúgv á móguleikarnar, ið liggja í sannari virðing fyrri hvør øðrum. Eins og í okkum sjálvum trúgva vit at tað er djupkendi rættvisisharmur Motzfeldts í stríðnum imóti reinari og enskari racismu og facismu eisini er 5. kolonnu virksemin, rætta defineringin av hesum, at vera farin í samvinnu við eitt hersetingarvald, við eina Quistingstjórnu, sum hesa í Suðurafrika hevur krøyst niður yvir namibiska fólk. Vit skilja fullvæl J.M. og eru fullkomiliga samsintir í spurninginum um stöðu-

Haldið

sosialin

FØROYA

fk

-OKKARA HANDIL

KEPPSAMTÓNA